

101 DATE din istoria românilor

- **Volumul 101 date din Istoria românilor** constituie mai mult decât o simplă selecție a unor episoade semnificative din istoria noastră, reușind să fie, mai degrabă, o veritabilă sinteză a trecutului național, văzut și prezentat prin prisma evenimentelor și fenomenelor considerate cele mai importante, și ale căror reverberații persistă și astăzi.

<p>2</p> <p>Statuetă tip Cucuteni</p> <p>CONTEXTUL GENERAL</p> <p><i>Neoliticul este o etapă din istoria omenii care a început cu o „revoluție”: perfecționarea tehnicii șlefuirii pietrei pentru confecționarea obiectelor necesare existenței umane; cu aceste obiecte oamenii au putut să cultive pământul, să crească animale, să practice meșteșuguri; între meșteșuguri, oălrăritul a fost important nu numai pentru realizarea obiectelor casnice, ci și pentru cele de cult, îmbogățind spiritualitatea umană. În Europa, această etapă este cel mai bine reprezentată de creatorii culturii Cucuteni, care au trăit și pe o bună parte a României de astăzi.</i></p> <p>Folcloristul ieșean Theodor Burada, mergând spre Cotnari, a descoperit din întâmplare ceramica din satul Cucuteni (județul Iași), pe care oamenii o scoteau din pământ, săpând pe Dealul Cetățuia (1884); au început cercetările (N. Beldiceanu) despre care a auzit Hubert Schmidt, cel mai mare arheolog german al timpului; acesta a făcut cercetări sistematice (1909-1910) și a publicat prima lucrare academică despre cultura Cucuteni; chiar s-a căsătorit cu fiica moșierului Gheorghiu din Hârlau, proprietarul dealului. Profesorii Mircea Petrescu-Dâmbovița și Dinu Marin au continuat cercetările pe baza cărora putem să explicăm cum trăiau oamenii acum circa 90 000 de ani.</p> <p>Tehnica de confecționare a obiectelor din piatră era șlefuirea; epoca (neoliticul) este dovedită arheologic și în Europa și în Asia; spre finalul epocii (mileniile V-III), numită eneolitică a înflorit cultura Cucuteni în centrul și vestul Moldovei și s-a răspândit în actualele Ucraina, Polonia, spre Nipru, în Transilvania sud-estică și în Muntenia nord-estică, deci pe o suprafață foarte mare (350 000 de kilometri pătrați, mii de așezări). Clima era asemănătoare celei de astăzi, terenul împădurit, rețeaua hidrografică bogată.</p>	<p>3</p> <p>Vas ceramic tip Cucuteni</p> <p>Stabilirea caracteristicilor unei culturi arheologice înseamnă studierea obiectelor găsite, relația dintre ele, dintre obiecte și mediu, identificarea unor modele care se repetă sau se schimbă.</p> <p>Toate acestea ne ajută să descriem comunitățile umane atât de vechi. Cucutenienii trăiau în locuințe mari cu vatră interioară; probabil oamenii erau îngropați ritualic la baza locuințelor (organizare protourbană); vânau, lucrau pământul, leseau, confecționau unelte. Ceea ce deosebește aceste comunități este ceramica; realizează vase de ceramică în număr foarte mare, de la simple pahare la vase mari de tipul amforelor; statuete antropomorfe feminine cu torsul plat; pictează ceramica cu decor în spirală, cu numeroase variante și combinații; culorile predominante pe sunt roșul, albul și negrul.</p> <p>Bogăția ceramicii, formele obiectelor, culorile pot fi interpretate ca reprezentând un cult al zeiței-mame sau un cult solar.</p> <p>Cultura eneolitică Cucuteni este importantă pentru că miile de așezări au un model comun de organizare; nu știm dacă și cum comunicau, dar există un model cultural. Este importantă datorită producției mari de ceramică; este dovada unei vieți economice și spirituale active. Prelucrarea ceramicii (cu grijă pentru temperatura de ardere, care duce la nuanțe diferite ale culorilor, cu simțul artistic unic cu privire la decorare) este dovada unui nivel deosebit de cunoaștere a mediului și de creativitate în domeniul tehnologiilor. La apogeu, în jurul anului 4500 î.Hr., se pare că această civilizație a precedat cu câteva sute de ani civilizația sumeriană și pe cea din Egipt.</p> <p>Astăzi există Centrul Internațional de Cercetare a Culturii Cucuteni, Muzeul Civilizației Cucuteni la Piatra Neamț și proiectul interdisciplinar CUCUTENI UNIVERSALIS care încearcă să ne facă să-i înțelegem pe cucutenieni.</p>
<p>cca. 9000 î.Hr. Sit neolitic Jerihon, astăzi în Israel, cea mai veche așezare urbană din lume</p> <p>cca. 7000 î.Hr. Sit neolitic Knossos, astăzi în Grecia</p>	<p>cca. 4500 î.Hr. Apogeeul culturii Cucuteni</p> <p>Începutul mileniului IV î.Hr. Se formează civilizația sumeriană</p>

- De remarcat faptul că autorii au evitat capcana comună de ancorare aproape exhaustivă în politic, caracteristică unor demersuri similare, acordând deopotrivă atenție aspectelor culturale și sociale. În plus, fiecare eveniment este integrat în contextul epocii, dar și al istoriei universale.
- Stilul accesibil și cursiv seduce cititorii, fie ei specialiști sau doar pasionați de istorie. De asemenea, ilustrațiile numeroase, pertinente alese, îmbogățesc și completează în mod fericit expunerea.

<p>22</p> <p>TEZAURUL CLOȘCA CU PUII DE AUR</p> <p><i>Tezaurul de la Pietroasa</i></p> <p>CONTEXTUL GENERAL</p> <p><i>text</i></p> <p>Tezaurul de la Pietroasa a fost descoperit în 1837 de Ion Lemnaru și Stan Avram, în timp ce căutau piatră de pe dealul Istrița. În greutate de 19 kg de aur, autoritățile au recuperat 12 piese din 17. Din ele, 5 sunt lucrate doar din aur, iar 7 sunt împodobite cu pietre prețioase. Ele pot fi împărțite în două categorii, vase și podoboabe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • un platou mare, de 7,6 kg, cu un diametru de 56 cm. A fost rupt în patru bucăți, la puțin timp după descoperire; • cană (oenochoe), cu înălțimea de 37 cm; a fost reconstituită, fiind deteriorată după descoperire; • pateră (platou mai mic) cu decor în relief și o statueta în centru; are un diametru de 26 cm, iar statueta reprezintă un personaj feminin cu un pahar în mâini, așezat pe un tron împodobit cu un vrej de viță de vie; • un colan cu o inscripție gravată cu caractere runice. A fost piesa cea mai studiată din întregul tezaur; • un colan simplu; • iar șapte sunt împodobite și cu pietre prețioase; • un colan cu balama; • patru fibule, un fel de broșe folosite la prinderea veșmintelor. Se numără printre cele mai sumptuoase exemplare ale antichității târzii; • două vase poligonale, unul octogonal și altul dodecagonal. Se disting prin forma aparte a torților, 	<p>23</p> <p><i>Fibule perechi</i></p> <p>compuse din două pantere, sprijinite cu labele din față pe o placă decorată și cu cele din spate și coada pe fundul vasului. Au fost, de asemenea, distruse și restaurate de mai multe ori.</p> <p>Cele zece piese pierdute au fost probabil trei colane, dintre care unul cu inscripție, o cană asemănătoare cu cea păstrată (oenochoe), o pateră simplă, nedecorată, o fibulă mică, și două perechi de brățări încrustate cu pietre.</p> <p>Numele dat tezaurului, Cloșca cu puii de aur, s-a datorat formelor stilizate de păsări avute de fibule. Fibulele au fost realizate minuțios, ele fiind folosite ca însemne ale unor înalte demnități, element decorativ nelipsit pe costumele de ceremonii. Din punct de vedere arheologic, unele piese pot fi datate sfârșitul secolului al IV-lea – începutul secolului al V-lea. Interesant la aceste obiecte este amestecul de elemente întâlnite în Imperiul roman târziu și cele ale lumii barbare. Piesele se pare că au provenit din ateliere diferite de orfevrerie din Constantinopol.</p> <p>Datarea tezaurului și atribuirea sa au pornit atât de la aspectul pieselor, cât și de la inscripția pe ce colan, prezența runelor sugerând un neam germanic. Prima ipoteză atribuie tezaurul vizigoților conduși de Athanaric, care s-au refugiat în Imperiul roman odată cu apropierea hunilor, tezaurul fiind îngropat cel mai târziu în anul 381. A doua ipoteză îl atribuie ostrogoților, din prima jumătate a secolului al V-lea.</p>
<p>1832 S-a reorganizat Școala de la Sf. Sava pe patru cicluri</p>	<p>1832 S-a reorganizat Școala de la Sf. Sava pe patru cicluri</p> <p>1835 <i>Societatea agronomică și manufacturieră</i> – Scăieni, Prahova, T. Diamant</p> <p>1837 Descoperirea Tezaurului Cloșca cu puii de aur</p> <p>1838 Redactarea documentului <i>Act de unire și independență</i>, Ion Cămpineanu</p>